

Vlaanderen
is omgeving

Huisdierwijzer dwergkameleon

▲ Rieppeleon brevicaudatus

HUISDIERWIJZER: DWERGKAMELEON

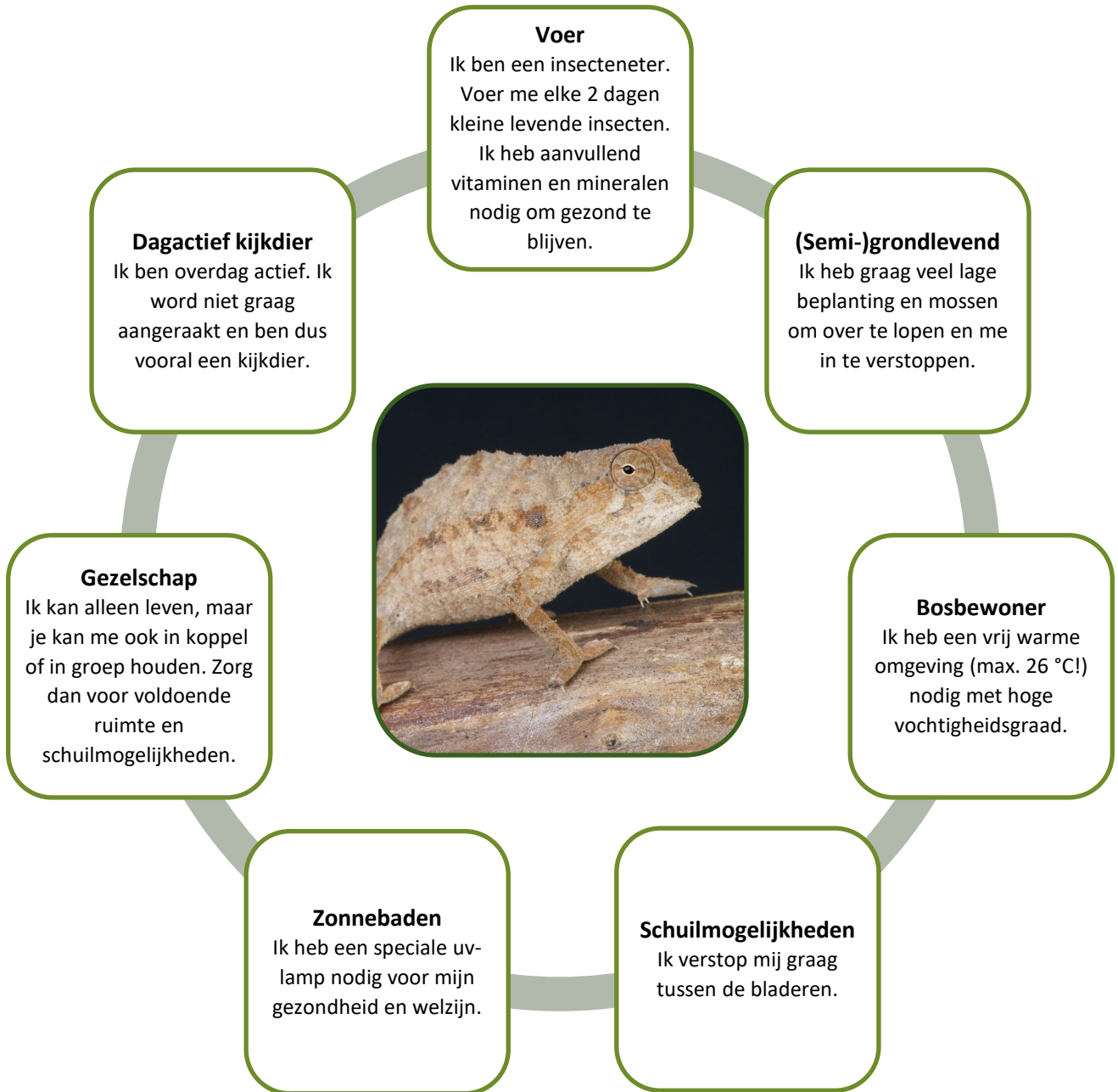
Rieppeleon brevicaudatus

INHOUD

1	Overzicht	3
2	Natuurlijk gedrag en behoeften.....	4
3	Huisvesting en verzorging.....	5
3.1	Huisvesting	5
3.1.1	Gezelschap	6
3.1.2	Bodembedekking en inrichting	6
3.1.3	Temperatuur	6
3.1.4	Water en de luchtvochtigheid	6
3.1.5	Uv- en warmtelamp	7
3.1.6	Dagelijks lichtritme en de seizoenen	7
3.1.7	Verrijking	7
3.2	Voeding	8
3.3	Verzorging	9
4	Gedrag en omgang met het dier.....	9
5	Gezondheid.....	10
5.1	Voortplanting en bijhorend gedrag	10
5.2	Meest voorkomende gezondheidsproblemen	10
6	Aankoop of adoptie.....	12
7	Kosten	13

1 OVERZICHT

2 NATUURLIJK GEDRAG EN BEHOEFTE

Dwergkameleons zijn reptielen die behoren tot de familie van *Chamaeleonidae* (kameleons) en grotere groep van leguaanachtigen (*Iguania*). Er zijn 213 soorten kameleons gekend, waarvan er [in Vlaanderen drie als huisdier mogen worden gehouden volgens de positieve lijst reptielen](#). Dit zijn de [panterkameleon](#) (*Furcifer pardalis*), [Jemenkameleon](#) (*Chamaeleo calyptratus*) en een soort dwergkameleon van het geslacht *Rieppeleon* (*Rieppeleon brevicaudatus*).

De familie van kameleons (*Chamaeleonidae*) heeft drie geslachten dwergkameleons, namelijk *Brookesia*, *Rhampholeon* en *Rieppeleon*. In Vlaanderen mag maar één soort van deze dwergkameleons gehouden worden, namelijk de *Rieppeleon brevicaudatus* die oorspronkelijk afkomstig is uit de regenwouden en bergstreken van Centraal-Oost-Afrika, Kenia en Tanzania. Hier heerst een subtropisch klimaat dat is gekenmerkt door twee seizoenen. Tijdens de zomer bedraagt de gemiddelde dagtemperatuur 27 °C en zijn de nachten koel, gemiddeld 18 à 20 °C. Tijdens de winter bedraagt de temperatuur overdag gemiddeld 25 °C, en is het 's nachts

gemiddeld 16 à 17 °C. De relatieve luchtvochtigheid varieert tussen de seizoenen, maar is gemiddeld vrij hoog, tussen 70 en 90%. Zoals alle reptielen is de dwergkameleon koudbloedig en regelen hij de lichaamstemperatuur door actief de warmte of koelte op te zoeken. De warmte versnelt het metabolisme en helpt zo de processen in het lichaam zoals de vertering.

In tegenstelling tot de grotere, in bomen levende kameleons, leeft de dwergkameleon in struikgewas of op de bodem. De kameleon is een goede jager, hij vangt insecten met een snelle beweging van zijn lange, kleverige tong. Zoals andere kameleonsoorten heeft hij een trage, schokkerige gang en sterk uitpuilende ogen die hij onafhankelijk van elkaar kan bewegen.

De *Rieppeleon brevicaudatus* is een kleine kameleonsoort, met een lichaamsgrootte van 6 tot 8 cm. Vrouwelijke dieren zijn meestal groter dan mannelijke dieren. Deze soort heeft in verhouding met andere kameleons een korte staart en hij heeft kenmerkende puntige uitsteeksels op zijn kin. Deze dwergkameleonsoort heeft een bladachtig uiterlijk en beheerst de kunst van het camoufleren feilloos, hierdoor is hij soms moeilijk te vinden in het terrarium. Stress, het lichtspectrum, bodemmateriaal of de hormonale toestand kunnen de lichaamskleur beïnvloeden.

Deze soort is in tegenstelling tot de meeste andere kameleonsoorten vrij sociaal, mits ze voldoende ruimte en schuilmogelijkheden hebben. Mits een goede verzorging en huisvesting kan deze dwergkameleonsoort tot 4 jaar oud worden.

Indeling in het dierenrijk

Rijk	<i>Animalia</i> (dieren)
Stam	<i>Chordata</i> (chordadieren)
Klasse	<i>Reptilia</i> (reptielen)
Orde	<i>Squamata</i> (schubreptielen)
Suborde	<i>Iguania</i>
Familie	<i>Chamaeleonidae</i>
Subfamilie	<i>Chamaeleonae</i>
Genus	<i>Rieppeleon</i>
Soort	<i>Rieppeleon brevicaudatus</i>

3 HUISVESTING EN VERZORGING

3.1 HUISVESTING

Twee volwassen dwergkameleons of een mannelijk dier met twee of drie vrouwelijke soortgenoten hebben een [tropisch regenwoudterrarium](#) nodig van minimaal 45 x 45 x 45 cm (lengte x breedte x hoogte). Hoe groter het terrarium, hoe beter je voldoet aan hun behoeftes. Gedurende hun groei moet het [formaat van het terrarium](#) van jonge dieren aangepast worden aan hun grootte. Dwergkameleons klimmen niet hoog, zorg daarom voor meer grondoppervlakte dan hoogte en voor lage vegetatie.

Dwergkameleons hebben ook behoefte aan een continue toevoer van frisse lucht. Voorzie dus het beste **minstens twee ventilatiestromen**, één aan de voorkant en één aan de bovenkant, maar vermijd tocht. Een goed sluitende overkapping voorkomt dat het dier via de vegetatie ontsnapt.

Plaats het terrarium op een stevige ondergrond en op een rustige plaats. Trillingen kunnen voor stress zorgen. Voorzie een [achterwand](#) in het terrarium, dan voelt het dier zich beschermd en veilig.

In of bij het terrarium moeten aanwezig zijn:

- per dier een zonneplaats met een [uv-](#) en [warmtelamp](#) erboven
- per dier een koelere plek met lage takken en planten
- per dier een schuilplaats op een warme en een op een koele plek
- enkele lage klimmogelijkheden in de vorm van planten
- een hygrometer, om te verzekeren dat de luchtvochtigheid 70 tot 90% bedraagt
- minstens twee ventilatiestromen
- een druppelaar voor het drinken
- een watervernevelaar of plantenspuit

3.1.1 Gezelschap

Dwergkameleons kunnen **alleen** worden gehouden, maar in tegenstelling tot de meeste andere kameleonsoorten zijn ze vrij sociaal en kunnen ze samen worden gehouden met enkele soortgenoten. Een koppel of een **kleine groep van maximaal vier dieren** gaat goed samen, mits ze een groot terrarium en veel schuilmogelijkheden in de vegetatie hebben. Hou slechts één mannelijk dier samen met een of meerdere vrouwelijke dieren. Meerdere **mannelijke dieren** kunnen onderling agressief worden, dus zet ze **nooit samen**.

Jonge dieren kunnen tot de leeftijd van 3 maanden samen met nestgenoten in een terrarium verblijven, nadien worden ze apart gehuisvest om agressie en incest te voorkomen.

3.1.2 Bodembedekking en inrichting

Als **bodembedekker** is een laag van 5 tot 7 cm gecomposteerde **kokosvezel, orchideeënaarde of potgrond** aangeraden. De dieren durven weleens het substraat oppikken als ze een prooi vangen, dus fijne bodembedekkers zoals zand zijn niet aangeraden. Hou de bodem droog en proper, want door de hoge luchtvochtigheid kan de bodembedekking gaan schimmelen. Enkele specifieke plaatsen kan je wel vochtig houden, zodat de vrouwelijke kameleons daar hun eieren kunnen leggen. Een legbak is dan niet nodig.

In de vrije natuur leven dwergkameleons in lage struiken en tussen dorre, afgevallen bladeren, zorg dus met lage planten in het terrarium voor **voldoende klim- en schuilmogelijkheden**. De *Ficus benjamina* wordt veel gebruikt, maar andere planten kunnen natuurlijk ook. Gebruik planten die niet giftig zijn en veel bladeren hebben. Klimop en varens bijvoorbeeld zijn een goede aanvulling, net als verschillende soorten kweekmos, kleine stukken hout, twijgjes en dode bladeren uit de reptielenzaak. Dwergkameleons verblijven vaak op of vlakbij mosbedden en lessen hun dorst met de waterdruppels van op de mosblaadjes. Zorg ook voor een kleine open plek met weinig vegetatie bij de warmte- of uv-lamp.

3.1.3 Temperatuur

's **Nachts** moet de **temperatuur** **boven 15 °C** blijven en **overdag** mag die oplopen van **15 tot 25 °C in de koude delen** van het terrarium. Met een tijd klok kan je de temperatuur 's nachts aanpassen. Op de lokale **zonneplaats** moet de temperatuur oplopen **tot 25 °C**.

Temperaturen in het terrarium hoger dan 26 °C zijn dodelijk voor dwergkameleons! Wees hiervoor aandachtig tijdens warme zomermaanden. Om oververhitting te voorkomen plaats je een terrarium nooit in direct zonlicht. Zet het terrarium daarom ook niet bij de verwarming of andere warmtebron. Een thermometer in het terrarium is noodzakelijk, zodat je de minimum- en maximumtemperatuur goed kan opvolgen.

3.1.4 Water en de luchtvochtigheid

De dwergkameleon leeft in een zeer vochtig tropisch klimaat, een **hoge luchtvochtigheid van minimaal 70 tot 90%** moet worden aangehouden. Met een hygrometer kan je de luchtvochtigheid controleren. Bevochtig het terrarium dagelijks meerdere keren overvloedig met water uit een plantenspuit of installeer een watervernevelaar. In de natuur drinken de dieren door dauw of waterdruppels van de bladeren te likken, in je terrarium kan dus een **druppelaar** worden gebruikt. Het dier zal hieronder gaan zitten om de druppels op te vangen.

3.1.5 Uv- en warmtelamp

Een [warmtelamp](#) en een [uv-lamp](#) met zowel **uv B-licht** als **uv A-licht** zijn onmisbaar voor de gezondheid van de dwergkameleon. Met name uv B-licht is cruciaal voor de aanmaak van vitamine D3 en uv A-licht zorgt voor pigmentvorming.

De uv-lamp en warmtelamp moeten, afhankelijk van het type lamp, van op 20 tot 30 cm rechtstreeks op de lokale zonneplaats van het dier schijnen. De afstand is echter mede afhankelijk van het type lamp en het wattage, volg dus steeds de aanwijzingen van de bijsluiter. Ideaal heeft het dier meerdere niveaus in de vegetatie onder de lamp. Voorzie daarnaast zeker **schuilplekken op een warme én koele plaats** waar hij beschutting kan vinden voor het licht en/of warmte.

Belangrijk is dat het dier zich niet rechtstreeks of onrechtstreeks kan verbranden: er moet absoluut vermeden worden dat de kameleon aan een warmte- of lichtelement kan komen. Daarom worden lampen best in een afzonderlijk compartiment van het terrarium geplaatst, bijvoorbeeld door middel van een rooster aan te brengen tussen leefruimte en lampgedeelte. Om te weten of er voldoende uv-licht is, kan je een uv-spectrummeter gebruiken of de uv-lamp tijdig vervangen zoals is voorgeschreven in de bijsluiter. Glas en plastic houden uv-straling tegen. Terrariums met roosters laten wel uv-licht door van de lamp die erboven geplaatst wordt.

Hete stenen of een warmtemat zijn niet geschikt voor de dwergkameleon. Het dier kan de warmte van onderaf niet goed inschatten en loopt bij gebruik van dergelijke verwarmingselementen het gevaar zich te verbranden of uit te drogen.

3.1.6 Dagelijks lichtritme en de seizoenen

Een dwergkameleon heeft elke dag **12 uren licht** en **12 uren duisternis** nodig. Met timers op alle licht- en warmtebronnen kan je dit automatisch regelen. Je hoeft geen seizoenen na te bootsen.

3.1.7 Verrijking

[Verrijking](#)¹ helpt tegen afwijkend gedrag. Door nieuwe prikkels te geven stimuleer je het dier en doorbreek je zijn dagelijkse routine. Verrijking kan bijvoorbeeld bestaan uit afwisseling in voeding en in klimmogelijkheden. Maak slim gebruik van de beschikbare ruimte om het terrarium complexer te maken. Voorzie bijvoorbeeld makkelijk beklimbare en toegankelijke plekken op verschillende hoogtes en in verschillende richtingen. Voeg een nieuwe niet-giftige plant toe, een nieuw mosbed, verse gedroogde bladeren of een tak met een andere textuur, zoals van de druivenboom, of kurk. De dwergkameleon jaagt ook graag op vliegende insecten.

¹ Via voedsel of kunstmatige voorwerpen, inrichting van het verblijf, geuren of interactie met soortgenoten of andere diersoorten nieuwe en positieve prikkels aan het dier aanbieden om de kwaliteit van het leven van in gevangenschap gehouden dieren, te verbeteren.

Planten zijn een ideale afwisseling voor de dwergkameleon. Planten die goed te gebruiken zijn in een terrarium zijn:

- planten van het geslacht *Philodendron*
- planten van het geslacht *Ficus*
- orchideeën
- planten van het geslacht *Aglaonema* zoals *Aglaonema roebelenii*
- *Epipremnum aureum*

Verdiep je verder in de kenmerken van zijn natuurlijke omgeving, die bestaat uit tropische bebouwing, zodat je nog meer tegemoet kan komen aan de behoeften en interesses van je dier. Het is een goed teken als het onderzoekend en nieuwsgierig is. Observeer dagelijks het dier om zijn gedrag en behoeftes te leren kennen. Een passief dier dat weinig gebruik maakt van de ruimte, is mogelijk ziek of geeft aan dat de omgeving niet goed voldoet of te koud is. Naar manieren zoeken om je dier te verrijken is leuk, zowel voor mens als dier!

3.2 VOEDING

Een dwergkameleon eet diverse **kleine insecten en andere ongewervelden**. Probeer het dier zo gevarieerd mogelijk te voeren met kleine krekels, kevers, jonge wormen en sprinkhanen, maar ook kleine wasmotlarven, huis- en fruitvliegen, kleine spinnen, mieren.... Wasmotlarven en meelwormen zijn iets vetter voer en moet je met mate geven om vervetting te voorkomen. Bekijk de mate van vervetting, energie en groei om de voeding aan te passen.

In de dierenwinkel zijn verschillende maten van insecten te koop, van zeer klein tot groot. Het is belangrijk dat je de juiste maat kiest in functie van de grootte van je dwergkameleon. Een vuistregel is dat de insecten niet groter mogen zijn dan de breedte van de kop van je dwergkameleon. Informeer hiervoor in de dierenwinkel.

Het dieet moet gevarieerd zijn en voldoende calcium en een uitgebalanceerde mengeling van vitamines bevatten. Strooi tweemaal per week extra **calciumpoeder** en eenmaal per maand **vitamine- en mineralenpoeder** over de insecten.

Afhankelijk van het individu, voer je een volwassen dwergkameleon vier tot zes kleine prooidieren om de dag. Dieren van 3 tot 6 maanden oud geef je dagelijks zes tot 10 kleine krekels. Zeer jonge dieren, tot de leeftijd van 3 maanden, geef je zoveel fruitvliegen, mieren of stofkrekels als ze willen. Voer het dier 's ochtends of in de namiddag en verwijder dagelijks de voerresten. Levende insecten die niet opgegeten worden en honger krijgen, kunnen de kameleons aanvreten. Voorzie dus voeding voor de overblijvende insecten of ze verwijder ze dagelijks. Vliegende insecten worden erg gewaardeerd en kunnen dienen als voedselverrijking.

Wat voer je een dwergkameleon?

Altijd voeren	Met mate voeren	Niet voeren
Levende krekels, spinnen, wormen, larven, vliegen...	Vette insecten en wormen: meelwormen, wasmotlarven...	Zeevruchten of vis
	Vitamine- en mineralenpoeder	Groenten en fruit

3.3 VERZORGING

Dagelijks

- Verwijder de uitwerpselen
- Verwijder dode insecten én levende, of voorzie de overblijvende insecten van voedsel
- Geef vers voer
- Bekijk of de dwergkameleon er gezond uitziet en zich normaal gedraagt
- Controleer de temperatuur, de luchtvochtigheid en de werking van de waterdruppelaar en uv- en warmtelamp

Minstens één keer per week

- Reinig indien nodig de schuilplekken, takken en rotsen met een vochtige hete doek
- Reinig de druppelaar en vul deze met vers water
- Gooi de vuile bodembedekking weg en strooi waar nodig nieuwe bodembedekking

Een paar maal per jaar

- Reinig het terrarium volledig
- Plaats het dier hiervoor in een tijdelijk onderkomen
- Verwijder alle attributen en de bodembedekking
- Reinig en ontsmet het terrarium en de attributen grondig met een oplossing van koud water en 10% javel (100 ml/1 liter water) of met speciale terrariumreiniger. Spoel goed na met zuiver water om javelresten te verwijderen. Laat alles goed drogen en richt het terrarium opnieuw in.

4 GEDRAG EN ONGANG MET HET DIER

Dwergkameleons zijn prachtige kijkdieren met een kalme persoonlijkheid. Toch raak je ze best zo weinig mogelijk aan. Ze kunnen wel wennen aan mensen, en je kan ze op je hand leren kruipen, maar het zijn geen knuffeldieren. Een dier dat bang is of zich bedreigd voelt, trilt of vibreert in een poging om soortgenoten, vijanden of zelfs een vervelend insect af te schrikken.

Voorkom onnodige stress. Handelingen die je absoluut niet mag doen zijn bijvoorbeeld tikken op het glas, bruske bewegingen met het terrarium, het dier onverwachts of vaak oppakken en aanraken, of lawaai maken. Benader de dieren nooit onopgemerkt van boven, want daarvan kunnen ze erg van schrikken. Bied je vlakke hand aan zodat het dier er op eigen tempo kan opkruipen. Neem een dwergkameleon nooit alleen aan de staart vast, want die kan daardoor afbreken of het dier kan door angst zijn staart loslaten. In tegenstelling tot de meeste andere reptielen groeit die bij de kameleon niet terug.

Dwergkameleons kunnen drager zijn van salmonella. Mensen met een zwakke immuniteit vermijden daarom best het contact met deze reptielen. Voor de gezondheid van mens en dier is een goede hygiëne in het terrarium belangrijk, en moet je na contact altijd je handen wassen.

5 GEZONDHEID

5.1 VOORTPLANTING EN BIJHOREND GEDRAG

Ga na of je verantwoordelijke kopers hebt voor de jongen voor je begint te kweken. Bij mannelijke dieren is de staartbasis verdikt door de hemipenissen, zo kan je het geslacht onderscheiden maken. Dwergkameleons kunnen als koppel of in groep gehuisvest worden. In dat geval kan je tijdens het schoonmaken een nest met eieren aantreffen in het vochtige substraat. Omdat de eieren zich in een stabiel microklimaat zouden kunnen ontwikkelen, graaft de vrouwelijke dwergkameleon vooraf een tunnel in het substraat. Nadat ze de eieren gelegd heeft, dekt ze die toe met aarde en bladeren. De eitjes zijn in het begin erg klein, maar worden groter naarmate de vrucht binnenin groeit. Na ongeveer 70 tot 90 dagen komen de eieren uit. Als je wil kweken met je dwergkameleon, dan is het voldoende om de bodembedekking op een aantal plaatsen in het terrarium vochtig te houden. Zo kan het dier kiezen waar het de eieren wil leggen en dan is een legbak niet nodig. De eieren kunnen eventueel in een broedstuf worden uitgebroed aan een temperatuur van 23 tot 26 °C en 100% luchtvochtigheid. Eieren die schimmelen, moeten tijdig worden verwijderd.

Jonge dieren kunnen in groep worden gehouden tot ze 3 maanden oud zijn, mits ze worden gehouden in een grote bak zonder substraat en met propere lage kunstplanten. De temperatuur mag oplopen tot maximaal 24 °C en uv-licht is optioneel, maar sterk aangeraden. Hou de luchtvochtigheid hoog en besproei de dieren dagelijks meerdere keren met water om uitdroging te voorkomen en het vervellen te helpen. Ze kunnen gevoerd worden met kleinere voederdieren zoals springstaartjes en fruitvliegjes. Om incest of onderlinge agressie te voorkomen, worden de dieren na 3 tot 4 maanden gescheiden.

5.2 MEEST VOORKOMENDE GEZONDHEIDSPROBLEMEN

Kijk voor de aankoop van een dwergkameleon uit naar een dierenarts die ervaring heeft met reptielen. Een gezonde dwergkameleon:

- staat sterk en hoog op de poten;
- heeft een goed gevulde buik;
- heldere ogen en een propere neus;
- en egale huid met een heldere kleur.

Afwijkingen in gedrag, uitwerpselen, ademhaling of verkleuringen kunnen wijzen op ziektes. Kameleons staan erom bekend dat ze niet de meest gemakkelijke dieren zijn om in een terrarium te houden, onder meer door de vele gezondheidsproblemen. Contacteer bij twijfel altijd een dierenarts. Kijk bovendien regelmatig of de vervelling wel volledig is gebeurd.

De meest voorkomende gezondheidsproblemen bij dwergkameleons zijn:

- **Metabolic Bone Disease (MBD)**

Symptomen: vertraagde groei, vergroeiingen, zwakke botten en verdikte gewrichten, vaak aan het kaakgewricht, verlamming, incontinentie² of constipatie³.

MBD komt voor bij zowel dieren in de groei als bij volwassen dieren. Bij dieren in de groei wordt het ook wel rachitis genoemd. Het ontstaat door een tekort aan uv-B-straling, die nodig is voor een goede opname van calcium. Calciumrijke voeding en goede uv-B-lampen zijn absoluut noodzakelijk om de aandoening te voorkomen.

² Incontinentie is de mest en urine laten lopen, het niet meer op kunnen houden of controleren van het mesten.

³ Constipatie is het verstopt zitten van de darmen en het niet kunnen mesten.

- **Hypovitaminose A**
Symptomen: oogproblemen, luchtwegeninfecties, neurologische problemen, een knik in de ruggengraat, abnormaal vervellen.
Een niet gevarieerd dieet met een tekort aan vitamine A is de oorzaak van deze aandoening. Daarom is het aangeraden om extra multivitaminen (en mineralen) in poedervorm te geven. Contacteer een gespecialiseerde dierenarts voor de correcte dosering.
- **Hypervitaminose A en D**
Vitamine A en D worden niet uitgescheiden en stapelen zich op in het lichaam. Dit leidt tot orgaanvergiftiging en bij een teveel aan vitamine A tot symptomen van rachitis (zie MBD), gezwollen nek, lethargie. Een teveel aan vitamine D leidt tot een gezwollen nek, zwellingen aan de ledematen, ribben en gewrichten.
Een niet gevarieerd dieet of een te grote vitaminegift is de oorzaak van deze aandoeningen. Contacteer een gespecialiseerde dierenarts.
- **Nierziekte**
Symptomen: vage klachten zoals vermageren, algemene malaise, niet eten, zwakheid.
Dit is de meest voorkomende doodsoorzaak bij kameleons. Het risico op een nierziekte vergroot door een combinatie van factoren in de verzorging en huisvesting, zoals onaangepaste voeding (ongebalanceerde vitamine A en D-gift), een te lage luchtvochtigheid die leidt tot dehydratatie en aanhoudende bacteriële infecties. Preventief moet steeds een gevarieerde voeding met uitgebalanceerde voedingssupplementen worden aangeboden en moet een hoge luchtvochtigheid in het terrarium worden voorzien.
- **Mondslimvlies- en tandvleesinfecties**
Symptomen: niet eten, het niet kunnen sluiten van de bek, niet kunnen gebruiken van de tong.
Ga onmiddellijk langs bij je dierenarts voor een behandeling.
- **Abcessen, osteomyelitis**
Symptomen: zwellingen op het lichaam en in het bijzonder aan de poten.
Abcessen en infecties van het bot of beenmerg komen veel voor bij kameleons door verwonding aan scherp materiaal in het terrarium.
Pas de huisvesting aan, trek nooit zomaar een kameleon van een tak en contacteer de dierenarts.
- **Luchtwegen-, sinus- en ooginfecties**
Symptomen: slijmen in de bek en neusopeningen, gesloten ogen, naar lucht happen en ademen met open bek, zwelling op het hoofd en tussen de ogen, ooguitscheiding, zwelling rond de ogen.
Bacteriële infecties van de luchtwegen komt veel voor bij kameleons. Contacteer de dierenarts voor een behandeling.
- **Inwendige parasieten** bv. wormen, flagellaten, coccidia
Symptomen: lusteloosheid, verminderde eetlust, veranderingen in de ontlasting, die soms donkerder of bloederig kan zijn.
De symptomen zijn niet altijd duidelijk en beperken zich vaak tot algehele lusteloosheid en conditievermindering. Laat halfjaarlijks een mestonderzoek uitvoeren en steeds bij twijfel. Raadpleeg je dierenarts voor geschikte anti-parasitaire middelen.
- **Uitwendige parasieten** bv. bloedzuigende mijten en schimmels
Symptomen: jeuk, irritatie, abcessen en soms verkleuring van de huid, vlekken vaak bij de ogen, onder de kin, op de hals en op de poten, gewrichten en staart.
Bekijk goed de tenen en oogranden. Contacteer steeds je dierenarts voor een correcte diagnose en behandeling.

- **Onvolledig vervellen**
Symptomen: vervellingen zijn onvolledig of duren lang, vaak vernauwing van de huid aan de tenen, nagels, oogleden en bek.
Een lauwwarm waterbad kan uitkomst bieden, dit weekt de oude huid los. Trek nooit zelf de vervellingsresten los en raadpleeg indien nodig een dierenarts voor het diagnosticeren van een onderliggende oorzaak zoals vitamine A-tekort, parasieten, slechte voeding, te droge lucht...
- **Constipatie**
Symptomen: weinig of geen mest, weinig eetlust, lusteloos.
Verkeerde voeding, een te koude omgeving of te weinig vochtopname kunnen constipatie veroorzaken. Een lauwwarm waterbad kan de spijsvertering weer op gang te brengen.
- **Dystocia bij vrouwelijke dieren (legnood)**
Symptomen: onrustig gedrag (heen en weer lopen), klimmen, zoeken naar een geschikte nestplek, niet of nauwelijks eten of drinken. In een later stadium: verlamming, spiertrillingen en aanvallen.
Kameleons blijven reproductief actief zodat er zich problemen met de eileg kunnen voordoen bij vrouwelijke dieren. Contacteer onmiddellijk de dierenarts bij tekenen van onrust bij vrouwelijke dieren.
- **Afwijkend gedrag**
Symptomen: stereotiep gedrag, vluchtgedrag zoals wegrennen, of duwen en krabben aan de glazen wanden, veel bewegen of juist extreem weinig bewegen, apathie.
Mogelijk wordt het dier door hormonale veranderingen in het paarseizoen overactief. In andere gevallen heeft het dier last van stress. Stress kost energie en daardoor zoekt het dier mogelijk langduriger de warmte op. Laat medische oorzaken uitsluiten door je dierenarts. Verbeter de omgeving en voorkom stress.

6 AANKOOP OF ADOPTIE

Dwergkameleons zijn reptielen die je in een terrarium houdt. Kennis van de behoeften van het dier en technische kennis van terraria is belangrijk. Het zijn schitterende dieren om naar te kijken, maar je raakt ze best zo weinig mogelijk aan. Het dier is niet uitzonderlijk stressgevoelig en daarom zijn dwergkameleons een goede kameleonsoort om mee te beginnen. Deze dieren moeten gehuisvest worden in een regenwoudterrarium, en hebben bijgevolg een terrarium met veel toebehoren nodig. Daarnaast ontwikkelen kameleons meer dan andere reptielen gezondheidsproblemen door onaangepaste voeding en huisvesting. Bedenk waarom je een dwergkameleon als huisdier wilt en of het dier aan die verwachtingen kan voldoen.

De volgende vragen helpen je over de aankoop van een dwergkameleon na te denken:

- Dwergkameleons kunnen tot 6 jaar oud worden, kan je er gedurende deze hele periode voor zorgen?
- Begrijp je dat het geen knuffeldier is, en het dier niet vaak wilt aangeraakt worden?
- Heb je de ruimte en de financiële middelen voor de aanschaf van een terrarium met al het toebehoren zoals de watervernevelaar, druppelaar, planten...?
- Begrijp je dat je ze dagelijks/elke 2 dagen moet voeren met levende insecten en je wekelijks schoonmaakwerk hebt?
- Heb je de tijd om het voer aan te kopen en te bereiden met vitamine- en mineralenpoeder?
- Is er een winkel in de buurt waar je de voederdieren kan aankopen, of ben je bereid die zelf te kweken?
- Is er iemand die de dwergkameleon kan verzorgen als je op vakantie gaat?
- Heb je ongeveer 43 euro per maand per dwergkameleon over voor de voeding en verzorging?

Vergewis je ervan een (dwerg)kameleonsoort te kopen die je in Vlaanderen als huisdier mag houden. Er zijn namelijk 213 soorten kameleons gekend waarvan er in Vlaanderen drie als huisdier mogen worden gehouden (meer info: [Positieve lijst reptielen](#)).

Een dwergkameleon koop je bij een kweker, een dierenwinkel of een gespecialiseerd opvangcentrum. Ga bij meerdere kwekers kijken voor je een dwergkameleon koopt. Zo kan je direct zien wat er allemaal komt kijken bij het houden van het dier. Kies een verkoper bij wie de dieren er gezond uitzien, het terrarium proper is, er voldoende uv-lampen zijn en de dieren voldoende ruimte hebben. Als je bij een handelszaak koopt, dan is de consumentenwetgeving van toepassing en heb je een wettelijke garantie op de gezondheid van de dieren.

Wees kritisch en durf vragen te stellen. Als koper ben je verantwoordelijk voor een goede keuze. Koop enkel een dier dat mag worden verhandeld. Koop geen zwakke of zieke dieren, want zo hou je foutieve handel in stand. Kijk goed of de dieren geen verwondingen of vervormingen hebben. Als je verwaarloosde dieren opmerkt, dan kan je dit melden bij de Dienst Dierenwelzijn op het [Meldpunt verwaarloosde of mishandelde dieren](#).

Voordat je de dwergkameleon mee naar huis neemt, moet het terrarium in orde zijn, zodat het warm is en klaar voor de komst van het dier. Een regenwoudterrarium moet je zeker een maand voor de aanschaf van de dwergkameleons opstarten. Op deze manier zullen de planten gedijen in het terrarium en zal de omgeving stabiel zijn. Na de aankoop moet het dier een aantal dagen tot weken wennen aan de nieuwe situatie. Geef het dier die rust, want dit is een stresserende periode. Na een tijdje kan je meer toenadering zoeken.

7 KOSTEN

Een dwergkameleon kan je kopen vanaf 50 euro, afhankelijk van de leeftijd.

De aankoop van een terrarium en de meeste toebehoren is een eenmalige investering. Richtprijzen kan je [hier](#) vinden.

Maandelijks kost een dwergkameleon ongeveer 43 euro voor voer, voedingssupplementen, bodembedekking, inrichting, elektriciteit en water. Als het dier ziek wordt of als je wil kweken, kunnen de kosten hoog oplopen.

Wat kost een dwergkameleon jaarlijks?

Jaarlijkse kosten	Bedrag
Uv-lampen	60
Warmtelampen	20
Levende voederdieren en vitamine- en mineralenpoeder	200
Elektriciteit en water	200
Bodembedekking en inrichting	30
Totaal	510 euro

Koning Albert II laan 20/8
1000 Brussel
www.omgevingvlaanderen.be